

แนวทางปฏิบัติกรณีเด็กและหญิงไทยที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์

กรณีที่เด็กและหญิงไทยตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ภายในประเทศหรือที่ถูกแสวงประโยชน์โดยส่งออกไปนอกประเทศ ให้นำประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ.2542 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาดำเนินการ โดยยึดแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

☛ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่า เด็กหรือหญิงตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจช่วยเหลือเด็กหรือหญิงออกจากสถานการค้าประเวณี หรือสถานบริการหรือสถานอื่นใด ให้รีบสอบปากคำเด็กหรือหญิงนั้นไว้เป็นพยานและประสานพนักงานอัยการเพื่อยื่นคำร้องต่อศาลให้มีการสืบพยานไว้ก่อนตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าเด็กและหญิง พ.ศ.2540 โดยทันที แม้การสอบสวนจะยังไม่แล้วเสร็จก็ตาม

ในการสอบปากคำดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง หญิงที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์อาจร้องขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่เข้าร่วมรับฟังการสอบสวนปากคำด้วยก็ได้

☛ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในการค้าเด็กและหญิงซึ่งเป็นผู้ที่เป็นธุระจัดหาต่อไป พาไป ซื่อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด รับ หน่วงเหนี่ยว หรือกักขัง ซ่อนเร้น ใช้อุบายล่อลวง ชูเชิญ ประทุษร้าย ใช้อำนาจครอบงำคิดทำนองคลองธรรมหรือผู้ที่ใช้วิธีข่มขืนใจด้วยประการอื่นใดซึ่งเด็กหรือหญิง ผู้ประกอบการ ผู้ดูแลกิจการ ผู้ควบคุม หรือผู้จัดให้เด็กหรือหญิงกระทำการหรือยอมรับการกระทำใด เพื่อสนองความใคร่ผู้อื่นเพื่อการอนาจารหรือแสวงหาประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และผู้ที่เป็นลูกค้าใช้บริการทางเพศกับเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ในสถานการค้าประเวณี อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี กฎหมายว่าด้วยสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กฎหมายว่ามาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก หรือกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

หลักเกณฑ์การนับอายุเด็กเพื่อดำเนินคดีกับบุคคลตามวรรคหนึ่ง ให้ถืออายุเด็กในขณะที่ความผิดเกิดขึ้นครั้งแรก และหากความผิดเกิดขึ้นเมื่อเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี แต่พบการกระทำความผิดเมื่อเด็กอายุเกิน 18 ปี ให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในฐานะเป็นผู้กระทำความผิดแก่เด็กอายุไม่เกิน 18 ปี

☉ ในกรณีที่ต้องดำเนินการตามมาตรา 10 และมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 หลังจากสอบปากคำภายใน 24 ชั่วโมง ให้รับนำเด็กและหญิงส่งสถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือสถานสงเคราะห์ของเอกชนที่กระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับรองและศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดเห็นชอบ เพื่อให้ความช่วยเหลือดูแลและให้สถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์ แล้วแต่กรณี จัดให้มีการตรวจร่างกายเด็กและหญิงนั้นทุกกรณี

ในกรณีที่การสอบปากคำไม่แล้วเสร็จภายใน 24 ชั่วโมง ก็ให้ส่งตัวเด็กและหญิง เข้าอยู่ในความดูแลของสถานสงเคราะห์ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือสถานสงเคราะห์ของเอกชนที่กระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับรองและศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดเห็นชอบ

หากจังหวัดไม่มีสถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์ดังกล่าว ให้จัดหาสถานที่ที่เหมาะสมและปลอดภัย โดยความเห็นชอบของศูนย์ปฏิบัติการจังหวัด

กรณีเป็นหญิงอายุเกิน 18 ปี หลังสอบปากคำแล้ว หากหญิงนั้นสมัครใจขออยู่ฝึกออาชีพกับกระทรวงพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ก็ให้เป็นไปตามนั้น ในกรณีสอบปากคำยังไม่เสร็จ และมีความจำเป็นต้องดำเนินการตามมาตรา 10 และมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ.2540 ให้ส่งหญิงนั้น ไปอยู่ในความดูแลของสถานแรกรับหรือสถานสงเคราะห์ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือสถานสงเคราะห์ของเอกชนที่กระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับรอง

☉ ในกรณีที่เด็กหรือหญิงไม่มีหลักฐานบัตรประจำตัวประชาชน หรือมีบัตรประจำตัวประชาชนแต่รูปถ่ายในบัตรประจำตัวประชาชนนั้นไม่เหมือนผู้ใช้บัตรประชาชนหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีใช้บัตรประจำตัวประชาชนของเด็กหรือหญิงนั้นหรือมีการปลอมแปลงแก้ไขเปลี่ยนแปลงบัตรประจำตัวประชาชนนั้น หรือมีหลักฐานที่ทางราชการออกให้ใช้แทนบัตรประจำตัวประชาชนเป็นการชั่วคราว ให้เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการตรวจสอบหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและอายุกับสำนักงานทะเบียนราษฎรและประสานแจ้งผลการตรวจสอบให้พนักงานสอบสวน

☉ ในกรณีที่เด็กหรือหญิงอ้างว่าอายุเกิน 18 ปี และไม่มียบัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรแสดงตัวอื่น และมีเหตุอันควรสงสัยว่าเด็กและหญิงนั้นอายุไม่เกิน 18 ปี ให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดให้มีการตรวจร่างกายเด็กหรือหญิงนั้นทางการแพทย์ โดยการตรวจฟันหรือตรวจร่างกายด้วยวิธีอื่นใดเพื่อวินิจฉัยว่าเด็กหรือหญิงนั้นอายุเกินสิบแปดปี หรือไม่ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาศังคมและ

ความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้จัดให้มีการตรวจ ให้ประสานแจ้งผลการตรวจให้พนักงานสอบสวนทราบโดยเร็ว

☉ ให้เจ้าหน้าที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้นโดยละเอียดจากเด็กหรือหญิงที่ตกเป็นผู้เสียหาย และดำเนินการรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเก็บไว้เป็นหลักฐานอย่างเป็นระบบ และประสานส่งข้อมูลนั้นให้พนักงานสอบสวนเพื่อประกอบการสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดต่อไป

☉ การสอบปากคำเบื้องต้น การสืบสวนสอบสวนและการสืบพยานในศาล ให้พนักงานสอบสวนประสานงานแจ้ง สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด หรือองค์กรเอกชนให้จัดหาหรือประสานงานให้มีเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านเด็กและหญิง ซึ่งได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และจิตแพทย์ แล้วแต่กรณี เข้าร่วมฟังการสอบปากคำเบื้องต้น การสอบสวน และการสืบสวนพยานในศาลด้วย

☉ ในระหว่างที่เด็กและหญิงอยู่ในความดูแลของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ให้จัดสถานที่ดูแลอย่างปลอดภัยและเหมาะสม โดยให้ความช่วยเหลือในเรื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และบำบัดฟื้นฟูสภาพร่างกาย จิตใจ ตลอดจนการดำเนินการตามกระบวนการทางสังคมสงเคราะห์ ก่อนส่งกลับภูมิลำเนา

กรณีเด็กหรือหญิงอยู่ในความดูแลขององค์กรเอกชนให้องค์กรเอกชนปฏิบัติตามความในวรรคหนึ่ง

☉ มิให้ถือว่าสถานที่ที่ใช้ดูแลเด็กและหญิงของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือสถานสงเคราะห์ของเอกชนที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์รับรองและศูนย์ปฏิบัติการจังหวัดเห็นชอบ เป็นสถานที่คุ้มครองบุคคลตามอำนาจของพนักงานสอบสวน หรืออำนาจศาล

☉ ในกรณีที่เด็กและหญิงไทยตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์หรือถูกแสวงประโยชน์โดยส่งออกไปภายนอกประเทศเมื่อสถานทูต สถานกงสุลของประเทศไทยที่ประจำในประเทศนั้น ๆ ได้ช่วยเหลือส่งตัวกลับประเทศไทย ให้กระทรวงการต่างประเทศประสานงานกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองปราบปราม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งเรื่องการส่งตัวกลับ พร้อมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับการค้าเด็กและหญิงนั้นให้หน่วยงานดังกล่าวทราบ ซึ่งเมื่อสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กอง

ปราบปรามได้รับแจ้งแล้วให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองปราบปราม สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ

⊕ การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาคเอกชนที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์รับรองในการให้ที่พักพิง อาหารและการเดินทางแก่พยานหรือเด็กและหญิง
ที่เป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ตามบันทึกข้อตกลงระหว่างงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการกรณีเด็ก
และหญิงซึ่งตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ในพื้นที่ 9 จังหวัดภาคเหนือ เป็นการปฏิบัติตามหน้าที่
ในบันทึกข้อตกลงนี้